

Бүгү чурттарнын пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 208 (11406)

1980 чылдың сентябрь 6, суббота

1925 чылда
үндүрүлгөсү

Өргө 2 көп.

ХУУСААЗЫНДА АЖЫГЛАЛГА КИИРЕР

Совет кижилеринин амьдырал-чурттагызын улам чаагайжыдып, материалдыг бүдүрүлгени хөгжүдери капитал тулдуга байдалдан улуг хамааржыр. Бо херекке бистин республиканың тулдугулары база-ла боттарынын үлүүн кирип турар. Онгу беш чылдын дөрт чылдарының иштинде капитал салышкынынарыңың хемчээли 40,7 хуу улгаткан болгаш элээн хөй улутпур бүдүрүлгө черлерин, социал-культураның болгаш чуртталганың объектилерин ажыгдалга кириген. Онгу беш чылдын доостур чыгында ам-даа 150 млн. рубль хире капитал салышкынын тулдугларга ажыглаар ужурулуг. Анаа холбашыр СЭКП обкомунун болгаш республиканың Министрлер Чөвүлелиниң доктаатканы график ёзугаар В. И. Ленин аттыг «Тыва даг-дугу» комбинатка чылда-ла 1,9 млн. тонна руда тыварының күчүлгөни. Кызыл ЦЭС-инге онгу көтөлдү, Ак-Довурак ТЭЦ-инге ийн көтөлдү, Чаа Шагаар-Арыгга чылдылгала комплексин, теплица болгаш чунар-башын, хеп чуур комбинатты, нинтизибиле 500 км дурттуг электри дамчыдылганын шугумун туткаш, ажыгдалга кириер болгаш өскө-даа бүдүрүлгө, культура албан черлерин, чуртталга бажыныарын бо чылын дужаган турар ужурулуг. Ой ышкаш көдөз черлерге 10320 баш бода малдын, 104,4 муң баш хой-өшкүн-дөө болгаш 116 муң куштун кажалаларын, өскө-даа чугула тулдугларын ажыгдалга кириери көрдүгөң.

Ынчалза-даа республикада ажыгдалга кириер ужурулуг тулдугларга байдал дүвүрөңчиг бооп турар. Сельхозтехниканың Куркомитетиниң курстар өөрдүгөңиниң комбинаттың, Кызыл ЦЭС-инин, теплица комбинаттың, чамдык социал-культура тулдугларының хуусаалары узааш туруп берген. «Шагонтартайстрой» трестин болгаш «Абаканэнерго-промстрой» механизастаттыңан колонналар Улуг-Хем районун девискээринде ажыгдалга кириер тулдугларга тускайлаан 134 млн. рубльдин ажылын кылар тургаш, оон чүгле 19,6 хуузуң күөсеткени дыка четпес. Кызыл, Тес-Хем, Тожу, Эрзин, Чөөн-Хемчик, Өвүр районнарда болгаш Кызыл хоорайда кол фондунуң ажыгдалга кириеринин талазы-биле байдал база дүвүрөңчиг.

Ажыгдалга, кириер тулдугларын хуусаазынын узаарынын чылдагааннарының бирээзи—материал-техниктиг курлавырларын болгаш кижилерин хөй санниг тулдугларга тоо-быдаралары бооп турар. Чижээ, ындаг чорук Чаа Шагаар-Арыг хоорайнын тулдугларында хөй. Бүгү күштү кол тулдуглар—район котельнаязы, арыгдал тулдуглары, чылдылгала четкизи дээр ышкаш объектилерге мөөн-вэринин орунуга, ында ийги, чергенин тулдугларынче күштү чардыктырып турар. Оон түнелинде бо чылын ажыгдалга кириер ужурулуг-даа, ийгин чергенин-даа тулдуглар ажыгдалга киридинмейн турар. «Тыва тулдуг», «Тыва көдөз тулдуг» трестерде байдал оон дээрдевес. Трестеринин удурткучлары бригадаларны ажыгдалга кириер тулдугларже мөөнвэринин орунуга ол-бо тулдугларже чардыктырып, график үзөр чорукту болдуруп турар. Ылангыя 48-ки тулдуг эргелелиниң шеверлекчилер бригадаларын ынчаар шын эвес ажыглап турар. Оон түнелинде чыл төңүзүнде кээп дүвүрүлгө-биле бригадаларны катап чыыр, дүвүрээр чоруктар бооп турар. Эрткен чылдын декабрь айда ындаг байдал-биле дужааган тулдуг—мал тарып боозадыр станциязынын үрей кылган азы чедир кылбаан чүүлдерин бо чылдын чүгле июль айда дооскан болгай. Куш-ажылды шын эвес организастаанын түнелин ол-дур.

Бо хүннерден эгелээш тулдугуларын, монтаж-чыларын, тулдуг организастаарынын ажылдак-чыларын кичээлгенин болгаш бүгү күжүн ажыгдалга кириер тулдугларже угландырып, тулдугну шапкынчыларын курлавырларын тып, ажыгдалга херек. Республиканын тулдуг трестеринде, эргелел болгаш бригада бүрүзүнде ындаг курла-вырлар бар-даа. Оларын чамдыкы бо-дур: күш-ажылдын болгаш бүдүрүлгенин сагылга-чурумун быжыглаары, ажал шаты үзөр, прогуд кылар чоруктар-биле демисел, жалларын ажылдан үнер-кириер чоруну кызырары, машиналарын болгаш механизмдерин анаа турар чоруну эвээжедир-дир. Нинтизибиле чугаалаарга, амгы үеде хүн болгаш шак бүрүзүн долдур ажыгдалга эн чугула со-рулга бооп турар.

Тулдугларын партия комитеттери, профвилел болгаш комсомол, хөй-нини организастаары бо чылдын эрткен үзүнде кылдыган ажылдын түн-нелдерин ханы анализтээр, теүпестерин дүргөң, ууткарарын хемчеглерин ажылдан кылыры, күш-ажылдын сагылга-чурумун улам быжыгла-ры эргежок чугула. Партия организастаары ажыгдалга кириер тулдугларда ажылды шынгыа контролыга алыр, материалдарын болгаш кон-струкцияларын чорудуп бээринин хуусаазын үскөн таварыгдаларын шынгыа көөр, бригада бүрүзү-ге даандырган ажылдын доозар хуусааларын док-тадыр ужурулуг.

Онгу беш чылдың планнарын
болгаш социалистиг хүлээл-
гелеривисти чедишкениң
күүседили

200 ТОННАНЫ НЕМЕЙ

«Барлык» совхозтун Акс-Барлык салбырын ажыл-ишчилери малга бөдүүн хемчег белектеринче июль айың эге-зинде киргеш, 1647 тонна си-ген кезип белекээр планын август 19-та-ла 1650 тонна кылдыр күөсеткен.

Салбырын ситен шөлдери-де мал чема белектеринче ме-ханастаттыңан бир эвено, хол кадымы-биле ситен кезер 95 кизи хаара туттунган 20 эвено ажылдап турар. Ол эве-ноларын ажыл-херөөн хову бригаданын дуржугалыг бригадир коммунист Көк-оол Саая биле анык коммунист Анатолий Хомушкун олар бил-динг удуртуп келген.

Акс-Барлыкчилар чүткө-пай күөсөдиринче эвес, а ха-рып эйн шынарлы мал чеме-рини хойнук белектеринче кү-чөтөйлөп салганнар. Оон тү-нелинде ам салбырда белек-теринин бүтү ситенин 70 хуузу шынар талазы-биле бир-ги классын, 30 хуузу—ийги классын болуп турар. Ол эр-ткен чылдарыныңа боозарга эйн көргүзүп.

Ур эвес хуусаада эйн шы-нарлыг хөй мал чемнерин бе-леткеп алырынга салбырда

партия эге организастаанын, профвилел месткомунук бол-гаш көдөз Советтик органи-застың улут рольдуг болгашы-нааа демдеглээр апарар. Ылангыя социалистиг чарыш-ты дөштүг калбарыканын ачы-ында ситенилген хүн бү-рүдө, бедик көдүрүлгөңүнүң, соокутук ажылдап, эйн түн-нелдерин чедип ап келгенер. Совхозтун салбырларын арасында чарыштың оң хонук-тап түнпөп турган болгаш анаа бистин салбырын кол-лектив доктаамал тинлекин болуп келген.

Нинтизибиле бажыг чем-суурун тургузар бо чугу-ла ажал-херекке Акс-Бар-лык ортукмак школанын үс-түк классынын өөреник-чилерин база оларын бажы-кыларын кирген улут-хуу-зу эвөө эвес, Балыклар Саая, Овук, Хертек Демир-оол, Бо-рис Седен-Сот, школачылар Күжүгет Салгың-оол, Жуков Кысыбай дөштү өскө-даа эрестиг ажылдап, хөй мал че-мин белектерин.

Хол кадымы-биле ситен кезип турар эвенолардан Хо-мушкун Очур-оол удурткан беш кизи составтыг эвено бо

хүниерге чедир 80 тонна си-генни кескеш, сарааткан. А. Хомушкун Эрес-оолдун үс к-жыг эвенозу буталар, орук-тар кылдынын ситенин кезип тургаш, планын 15 тонна ажыр күөсеткен.

Салбырга өг-бүлениң ситениң эвеноларын база тургускан. Олардан егугатчы Саая Халбынын өг-бүлени 22 тонна, Саая Кожайны—23 тонна ситенин беле-леткөөн. Оон аныда малчы-нар М. Монгуш, Э. Күжүгет, К. Монгуш дөштү өскө-даа 10-15 тонна ситенин боттары-нын күжү-биле кезип белек-төөн.

Малды кыштан хүр-менди ажырагыра четчир чемнери белектер алыр. СЭКП-ниң XXVI съездинге төлөп-тиг белектерин тургажыр дөштү өскө-даа 200 тонна болу-ун чемнерин белектерин күө-төш, кызымактай ажылдап ту-рарлар.

Ш. ОНДАР.

«Барлык» совхозтун Акс-Барлык салбырын эрге-лекчи.

Барың-Хемчик район.

Бин-Хемде «Саая» совхозтун таражылары онгу беш чыл-дын сөөлү чыгынын дүдүдүн ажырыңче бир демниг кир-генер. Маадыр-оол Боймуга удурткан механизаторлар эве-нозу бо хүннерде Аддынын деп черини таразын чыттыр кестирп турар. Чымышты

ажыл-иштин баштайгы хүн-неринде эгелеп комбайнерлер Николай Комбу, Николай Байкара болгаш Михаил Са-уленко олар боттарынын хуу-да нормаларын ажырып, ажаалдаанын шыңгырыңче улут кичээлгенин салып келгенер. Совхозтун таражылары бир

гектардан ортумаа-биле 10 гектар дүжүтү ажаап ап ту-рарлар.

В. КАРА-САЛ.

ЧУРУКТА: комбайнерлер (солгай таладан) Николай Байкара биле Маадыр-оол Бойму.

Авторлук фотогу.

УЛУГ КӨДҮРЛҮШКҮНДЕ

«СЭКП-ниң XXVI съездин төлөп-тиг утнуур дөштү социалистиг чарыш дугайында» партия Төп Комитеди-ниң доктаалыңа харыы кылдыр республиканың му-нанчы коллективтери—«Тыва кобальт» комбинаттың, урун чуул бүдүрүлгенин, сүт комбинатының болгаш Барың-Хемчик районун «Хемчик» совхозунуң ажил-ишчилеринин бүдүрүлгенин кол фондунуң улам дол-дур ажыгларары, ажылдак шынын экинжиди дөштү республикада социалистиг чарышты эгелээрин дуга-йында инициативазын В. И. Ленин аттыг «Тыва даг-дугу» комбинаттың куш-ажылды коллективтери мал-баш-биле деткиң, боттарыңа бедиктен чаа хүлээл-гелерин алганнар.

Тываның аар үстүрүнүң баштайгызын шестер, участ-тары, эгелерин боттары-ны эрге-курлавырларын санап көрүп, бүдүрүлгенин ажил-ишчилерин бедиктеп, хөй хемчээлгичи мөмөдө продукция-ны бүдүрүлгени чедип алыр деп нинтирлээ. Оларын апа-раның арыгдал фабриказын бедик сөртүг даг-дугу ары-галар чектин (начальник С. Х. Гайдуллин), бөдүүн рудалар даг-дугу арыгдалар чекте улуг мастер Н. Ф. Васильеванин дөрткү эгелээни, «Шагонтар-тайстрой» трестин «Тыва даг-дугу» трестинде Димитрий Присвицкий Монте-Назминың удурткан бригаданы-нын комбинаттың энергия си-генин коллективтери партия-нын XXVI съездинде алдар болдурун социалистиг чарыш-ты калбарыг дугайында кы-тыгырта бир дугаарында ха-рыкчалар.

Бо коллективтер бедик хөр-

гүзүлгө доктаамал чедип ап, онгу беш чылдың планын даалгаларын долдур болгаш ажыр күөсөдүр дөштү социали-стиг чарыштың мурунчалары болуп келген таварыга эвес, Ылангыя комбинаттың энергия си-гени коммунистиг күш-ажыл-дын коллективин деп хундулут атты бир дугаарында алган-нарын санада кирип турар. Хундулут атты коллектив херек кырыга бадыккап келген-даа. Оон ажылдакчылары чаа чүдүлгөңү тывар, чарыкчы саалдарын кинер талазы-би-ле база мурунп турар. Ол бүгү-нү түнелинде Ак-Довурак-тын энергетиктери энергия беш-тиринин талазы-биле беш-чүт планын В. И. Ленинниң торуттугун хүнүдөн бээр 110 чылыга күчүлүг күөсө-дүр бедиккү хүлээлгенин эг-деш, ону хуусаада эрте, 1980 чылдын март айында-ла, бот-тамырды шылаан. Олар пар-тияны XXVI съездинге тө-лөпиг ужуражыр дөштү соци-

алист чарыштың эгелекчиле-рин деткинишкан. Боттарыңа бедиктен хүлээлгени немей алганнар: онгу беш чылдын сөөлүзү—1980 чылдың пла-нында немештир 3 млн. кило-ватт-шак, а бүтү беш чыл-дынга немештир—27 млн. ки-ловатт-шак электри энергиязын ажылдап кылар деп сөзүн бергенер.

Ындаг бедик хүлээлгелерин өскө-даа шестер база ап ту-рарын үстүнде айткан болгай бис. Чижээ, бедик сөртүг ру-далар даг-дугу арыглар чек-тин бүтү-дө эгелерин сьезд ажиттылар хүнге чедир пла-нада ажыр 300 тонна сөртүг даг-дугу чуртка бээрин шит-тирлээ. Бир эвес моон муру-нунда чылдарла көргүзүлгөңү алдыр болза, ол дээрке бедик хүлээлгө-лөр. Ону күөсөдүр хөй курлавырларын тывар, де-рит-херекселерин күтү-шча-лын долдур-биле ажылап, күш-ажылды бүдүрүлгөңү улам бедиктен чугула.

Ак-Довурактын тулдугларче ажиттыг чоруктуң болгаш шынарлы беш чылын план-ныг даалгаларын хуусаада эрте күөсөдүр. СЭКП-ниң XXVI съездин төлөп-тиг ут-нуур дөштү чарышка киржип келээш, мурунда алган со-циалистиг хүлээлгелеринче не-чалде эгелелерин кылган: он-гу беш чыл планында немеш-тир беш миң рубльдин тулдуг-монтаж ажылдарын кылар болган тулдугларын чотур хуусаазында, эйн шынарлыг

НЕМЕЛДЕ ХҮЛЭЭЛГЕНИ АЛГАН

СЭКП-ниң XXVI съездинин күш-ажылды белектеринг ут-нуур дөштү республиканың му-нанчы бүдүрүлгелери—«Ты-ва кобальт» комбинат болгаш сүт комбинаты, ужур чүлү б-дүрүлгезин, «Хемчик» совхоз бедиктен социалистиг хүлээл-гелерин ап, оон-биле эгелек-сигенин удурткени бистин «О. Шыла» совхозтун ажил-ишчилери паян-биле деткөөн.

Ылангыя ситен бедиктеп келе-лааа туттунган ажылчылар боттарыңа чаа хүлээлгелерин немей алган. Совхоз нинтизи-биле 2294 тонна ситенин беле-леткөөн, планын ооваалдыг 81 хуу күөсеткен. Нинтизи-биле малды четчир тем-сууру, бе-леткээр ажылды ам-даа улам-чылап турар.

Ак-Чырамын Кара-Булакта бригадир Виктор Чамзоолук удуртканы механизастаттыңан бригаданы ажылды темпиз-нин хүн бүрү улаттырар.

Бригада кечигүнеринин арасында мактадылгач ажылда-гыр кайы хөй. Ситен бедиктер боолалар курлавык ажил-ишчилери Михаил Алгыр-оол, Саян Палык, Ужар-оол Бал-чын-оол, Вячеслав Чамзоо олар планын ооваалдыг 125—150 хуу күөсөдүр. Бот-тарыңа немелде хүлээлгенин ал-ган ажылдап турарлар.

А. САРЫГ-ООЛ.

Тес-Хем район.

КЫШТАГЛАРЖЕ СӨӨРТКЕН

Бай-Тал суурун агитвар-тараларын чуртакчылары, албан организастаары, кол-лективтер мал чема белекээр ажылдагы изепкейлиг ки-рип турар. Бай-Тал көдөз Со-веттин сес кизи составтыг си-генин боттаады 10 тонна си-ген кезип белекээр даалгалын 20 тонна кылды күөсөткен. Белектер ситенин малчын аш Мыдыгынның ыншаада сөөртүп чедиреш, сарааткан беер.

Амгы үеде «Бай-Тал» сов-хозтун ажил-ишчилерин, лек-стелени кезип эгелээр болгаш теп бөлмөк, кыштагларже сөөртүп турар.

Х. КАРА-ООЛ.

Бай-Тайга район.

Республиканың хову-шөлдери-де мал чемнери белектерин-биле чергелештир дүжү ажаалда чоруп турар. Бо дай-нышкынын кампания Сельхозтехниканың Бин-Хемде сал-бырынч чолалчылары тус-тус бригадалар болуп алгаш кир-жиң эгелээр.

Партия кечигүнеринде кандаат Иван Шагарт-оолдун бри-гадазында бедик мергелдиг, мурунч чолалчылар хаара туттунган. Олар мал чемнери, тараа сөөртүр ажылдарга кир-жиң турар.

ЧУРУКТА: (солгай таламдан оң талазынче) бригадир И. Шагарт-оол, Г. Сумба, А. Беляков, С. Чалча.

А. ЗАЙЦЕВИЧ фотогу.

ТАЙБЫҢНЫ ЧУГУЛА ФАКТОРУ

СЭКП ТК-нын Чиптине секретары, ССРЭ-ниң Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Л. И. Брежневтин Алма-Атага болган байырлыг хуралга чугулазын дааштык парадга, радио, телевидение болгаш язмачу чурттарын политиктиг ажылдакчылары чугула-жырын уламчылашкан. Оон-биле кады Совет Эзе-лелиниң, социалистиг дем каттыгының талазына өскө-даа чурттарын чорудуп турар дааштык политика АКСИ-тиң амгы агрессти уламышкыныга удуур хө-дөлөшкенин тайбынын эн чугула фактору болуп турарин ооваал демдегеп турар.

СЭКП-ниң болгаш Совет куртуниң удурткучурун чугу-лазын тайбын болгаш депшиле күштеринин көдүрүлгөңүнүн база оларын тинжелегенин бүдүрүлгө болдуруп турар деп, Болгариянын «Работническо дело» солун бижээ. Ол чугаз совет улустун мурунда турар сорулгаларын улут хемчээл-лери көргүзүп турар. Совет Казакстанын социал-эконо-миктиг шапкын көдүрүлгөңү-нү лектич политикаын шын-гын болгаш социалистиг тургүзүмүң тургүзүкү ажал-к ут аргаларын чүткө бол-гып турар эвес, хамаан социал-демократ дөштү демократ тур-лар улустарга чотугдуг үскө-чир-тикек база болуп турар.

Каттыккан Штаттарнык длодуг чаа стратегия дээр тилеги чыгаанын Л. И. Брежнев бажыг, бүзүрелдиг, ындаг болууда, кылкы чок за-рынын берген. Ол стратегия Совет Эзелелин коргудуп шы-лаадынын ол бүзүрелдиг көргүс-кен деп, Чехословак радио таймалыгында ооваал демдег-лөөн. Ядролук боо-чепсекти «кызыгаралдыг», «бичелеп» ажаалдап болур дээр аяныч болууда болтуп түткө түткө нинти-кейир чүткө-даа чок дээр сой сөстери күчү-турунуңун политиказын калгел чок кылдыр эржиреп келгенни медресеп башыр хөй чок ыл-дыг болуктерге шынгы са-гындары кылдыр чангылаанып турар.

Совет Эзелели болгаш со-циализмин өскө-даа ажал-дуну чурттары өскө кайы-бир күнүңе удуу уламчанын тай-бынын тода болгаш ак сет-килдиг политикаын чорудуп турар, өскө чурттарын иш-ти херектеринче холгаарылай турар, өскөлерини девискер-леринче семелди турар дээр Онтаргайла чаагай тура-сорулуг бүтү кижилери эйн болуп деп, Моодаун «Унзе» солунун таймалыкка би-жээ. Болдуру оожум болгаш үндөзүлгөңү чугулазын Л. И. Брежневтин кылган тинелде-рини моол үдүс Вашингтонук болгаш Пекинден өжүрөк-териниң «сөөк дайын» бай-дыг деген ээлдирепти кызы-дып турар болуктеринче по-луктур шынгышкын, өй-шүлдө кылдыган кичээлди-рит кылдыр көрүп турар.

АКСИ-тин чарыкчы бөлүк-тери ядролук чепсекти ажит-лаар деп кыжымашкан. ССРЭ-же дөрт ийишкынын делетег айттырларын шит-тирлээринин кол аргазы кыл-дыр ажитлаарын ораалжып

ЧОНУК МААДЫРЛЫГ

ЧОРУУНУК 600

ЧЫЛЫНГА АЛДАР

КЫЛДЫР

Т.А.А. (СЭТА). Будинко шөлдөгү болган улут ту-туктуңуңуң 600 чылыга тураскааткай ССРЭ-ниң Эр-темир академиянын төңгү салбырын болгаш РСФСР-нин Чымышкын минис-терствозун эртем конферен-цияны Тугада ажиттыган.

Конференцияга чүве ут-гаалдан РСФСР-ниң чыры-дышкын министр А. Дам-доя, ССРЭ-ниң Эртемир ака-демиязынын корреспондент-кежигү В. Пашто, акаде-мик Д. Лихачев болгаш өскө-даа эртемдерин орустун болгаш делегейин төөзүңге Будинко тулдугуңуңуң шылаарайг ужуу-уузуңуң ооваал демдегеп. Дон бо-гам Непрада чемнерин ара-зында болган тулдугуңуң орус дайынчыларын бедик патриотизмин болгаш кай-галчык маалдарың чырунун калгөдө үскө-чир-тикек бооп турар. Олар Литерий Лоп-сөйжүн удуртканы-биле Ад-дын ордалын аг-шерттерин чылда шапканнар.

Уш хүн үзүлгөңүң Конфе-ренцияга чурттар ажит-и-лет-келерин диниң, тугаа-зыр.

Э Р З И Н

аудуңунан, чыл тоңтукту
чеңир пландан ажыр 84 тонна
сүткү саарын, оон 80 тонна
курнеге джарыын ол ф
маын көрүстү самбарла
да, социалисттик хуэзю
ринде чараштыр бижэеш
кан.

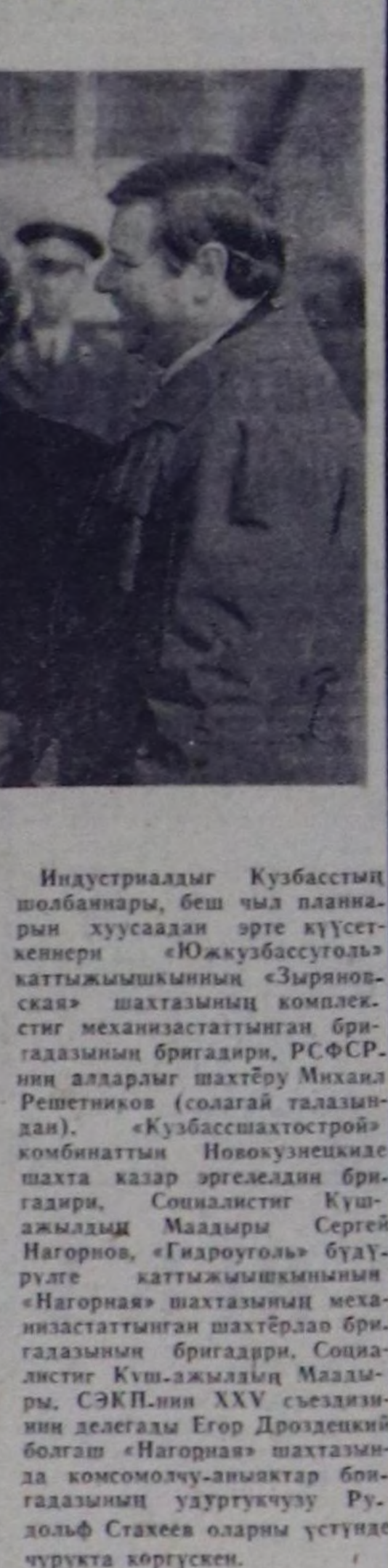
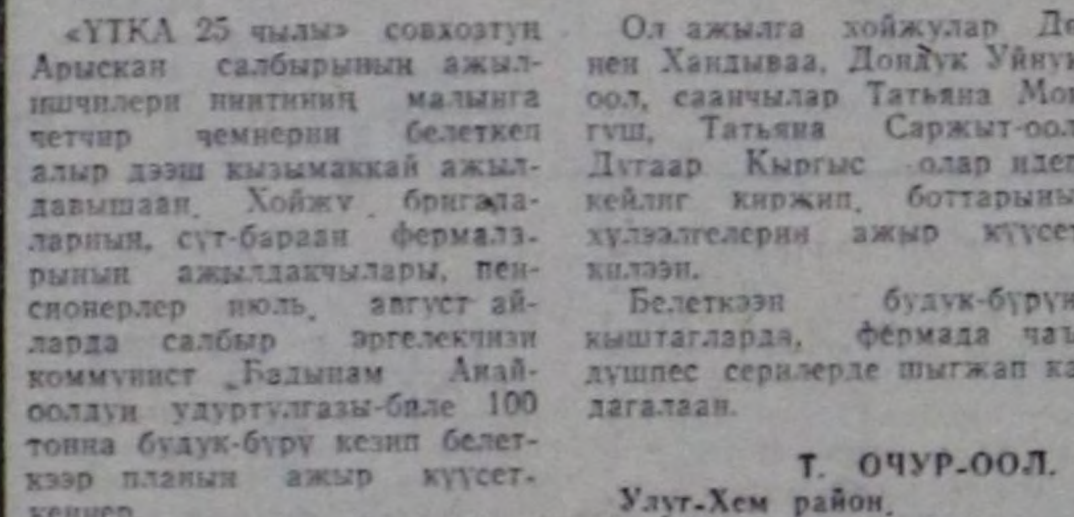
Политмассажды ажилда
дик леңгеме тургузуп, та
гыя көсүкү, агитация
жыяныкын, туңиулем
жыяныкын районго мурна
бермелариник одурууче
тел.

КЫЗЫЛ РАЙОН

«СРКП»-нин XXVI сје
зин төлөтүп, тукуур да
социалисттик чарын дугай
да» партия Төл Комитет
доктаалын амандарла
тандырар дөш «Тинес
сөхтөз» партокм чар
ажылдарын чоруткан. Ы
гыя сиеп, тараз ажаа
зынын үзүниде социали
чарышты тилекти органи
тап, оой тилекчиринеге
рмалдык болган материал
жыяныкын көрүстү тал
биле ажил этки. Чарын
туңиулин чедя конуктап ч
дүп, тилекчи болган
дуңдуула, мактал бижикте
туктарын, амыкталарын, а
нциалпарларын тысыс ту
ло.

Бо ажил СРР-нин Д
Соведини депутатлы 3
дарынын аударкыны № 3
бригадасында ач тургус
ган. Ылангы сөхкөзүн
торалжын чанынга
ажычмы аалар тууун чар
тын муракчаларына ту
каздып көдүрөп чан
аларын. Тараз ажаалда
муракчы чоруп көрүстү
конукта 100 тонна
Бастырман, кобийнерлер
туңиула муракчы болган

А Ж Ы Р К Ү Ү С Е Т К Е Н

О О Ń К У Ш - А Ж Ы Л Ы

Тыяа улустуу «Кижэ бо-
ру чачынаын, аты болуру
тулундан» деп үстөр чү-
чүмүн утказы шынап-ла ха-
ны Николай бичагынаын тура-
томагыны, чөлүстү, чызым-
тай, жазык-чыны, сол боору-
Ошол ол эеп кызы-шымыр-
ам күш-ажымчы чагаал чы-
гыт каттыма берекет Ыгы-
гаш ол амыг үстүн мурна-
ууздун анык ажыл-
аларын. Ош кады ажыл-
тулар эш-оору, фабрик-
нын коллективин хүмү-
диз, ошол күш-ажымчы
дишкыннерин беди-биле чы-
лап тулар.

Николай Ак-Довуракт
ай үстүлүндү келжээт ту-
никүмүздө кызыкма бары-
тулар.

Х. МОНГУШ

ДЕЛЕГЕЙ ПРОЛЕТАРИАДЫНЫҢ НИИТИ КЕЖИИ

Норвегиянын Коммунисттик партиясынын Даргазы МАРТИН ГУННАР
КНУТСЕННИҢ ПМА-нын корре спондентизи В. Деминге интервьюу.

Айтыры: 31-нун, Ленинни чогадычы өрөгидини Силерин партияларын ажил-чорудугагына умур-дугагы нандыгыл?

Хары: 1923 чылда үнелеттингенден бээр Норвегиянын Коммунисттик партиясы бодунун организастыг, идеолоттуг болгаш политиктиг ажил-чорудугагына марксизм-ленинизмди ууртууга болдуруп келген.

Ленинни арттырган чогадычы өрөгидини Коммунисттик партиянын дайында, тайбында чылдарында ажил-чорудугагына ургучу орук айтыр кампас бооп турар. Ленинни дески өрөгидини бугун-даа шимчешкине-ууртууга бооп арткан.

Чижек кылдыр капиталисттик чурттарга демократия дээш демисел дугайында Ленинни өрөгидини айтып көрөй. Капиталисттик демократиянын ачкы уткалымын, дугайында Ленинни кылганы тода аналды бистере эргилеревес укур-уткалыг. Капитализмдин кривини, еске капиталисттик чурттарга болаарга, Норвегияда мындг күштүг илереви турар. Оон арай чик илере-ринин чылдагыны Согу далайда тил турар нефтинде оругдаларга болгаш еске чурттардан көш турар улуг чурттарда чыдып турар.

Тургустунган байдалды чурттуг уаг буржуазияны доп-доран ачкылаан, ону «арыг демократиянын болгаш буржуа куруенин «чедикши-ринери» деп чараларын ара-дашкып турар.

Ленинни суратлыг айтышкынын болгаш бодунун программанын өзүгээр Норвегиянын Коммунисттик бистини уагустун чаалап алганы демократияг эргилеревес халыктары болгаш калбары дээш туржуп турар. Ол чорук монополияларын болгаш барын күштерини эрге-ажыктарына уаг демиселге айтыр турар. Ол күштерини тинделген-не-литиктиг реакцияны чаа кудулушкуну болгаш, чонун амдылар дегендеине чаа эконо-миктиг болгаш социал хал-дашкын болур ийик.

Демократияг эргилер дээш демиселди Ленин орук айтыр-тын перспективдан көрүп турган: «Пролетариат демократиядан дашкаар, биргээр чугаалаарга, демократияны долу боттандырабайн, бодунун демиселди бозом буржуа-биле демократияг негеделерин эне-не шиптирлг халбарыбайн тургаш, тикелп шыдаас». Ол дугайы Норвегиянын Коммунисттик программасында база айткан: «Демократия дээш демисел бола Норвегиянын национал тусайында чорун камгалаарында болгаш тайбын херанге шиптирлг фактор болур. Демократия дээш демисел — социализм дээш демиселдин кезин-дир».

Ол мышка коммунисттик партия чаа хевирини партиядан деп Ленинни өрөгидини бистин партияныкка кайчар-даа аажок чугула.

Ийи-чакгыс кижилер бо талды-биле дагалалган турар. Ийичангаш Норвегиянын Коммунисттик партиясы Ленинни кылганы организастыг, сорулга-ларга, демиселдин хевир-леринге бердинген бодунун тода болгаш ийи утка чок туржун ошалап айтыр эргежок чугула деп бөгүн санап турар.

Партия амдыларында демократия биле централизмдин деңизгүрүн бугу партиянын шын билири база дыка чугула бооп турар. Бо айтырыг тал-зы-биле РСДРП-нин II съездинден бээр тода Ленинни тур-руш Коммунисттик партиянын чакгыс эки биле быжыг чорун камгалаар херекке күчүлүг күш бооп келген.

Ленинизм дээрде делегейини ажилын алганынын ниити кежи, бөмбүресте делгезин, дески өрөгидини.

Бо өрөгиде чүү эң-не үнелет? Кандыг-бир чакгыс чүүлүг ачкылаар аргажок. Чүү чугула: марксизм-ленинизмдин философия бо азы оон экономиктиг өрөгиди бе? Делегейде коммунисттик шимчешкинин тактиказы биле стратегиязынын дугайында өрөгиди бе азы социализм болгаш коммунизм дугайында өрөгиди боу бе? Ленинни дээш быжыг орудууда шунту чүве бир дөмөй үнелг болгаш эргежок чугула. Ленинни өрөгиди чеке-даа хай талалыг болгаш калбак болза, үлөттинмес. Ол — тайбын, социал депшиге болгаш социализм дээш, империализмге болгаш реакцияга уаг — бугу делегейде демисел турар кижилерини шунту-тузунга чакгыс аай болгаш ниити.

Айтырыг: Бөгүнгүнүгү туржундан Силер империализм дугайында Ленинни теорияны болгаш ачкылаанг нитилел тургузулгүг курунелерини ко-жа-хелбээ чурттарынын дугайында Ленинни принциптерини канчаар көрүп турар Силер?

Хары: Бистин хүнеривисте-да империализм дугайында Ленинни теория күштүг болгаш аажок чугула бооп ар-тын турар. Империализмдин монополисттик капитализм дээш Ленинни тодаракканы база шунту ачкы үгө дүгүжү турар. Капиталисттик делегейде үлөтүлүр-даа, сан хөөде даа национал кызматтар чок корпо-рационал болгаш концернер улам-на уаг ролду ойноп турар. Оларын күжү бугу капиталисттик делегейини эконо-миктиг амдыларында база өзүп турар. Оон-биле терге-лештир, Ленинни өтүр көргө-гөн мышка, бугурулушкуну ниити байдалы биле оон бер-ичкелерини шимчешкинини хуу капиталисттик хевирини аарында чорудалар чигил-лештир турар. Ийиди болур дүшү монополисттик капита-лизмдин Ленинни айтканын шимчешкинини изилешип турар. Ол база неоклониализм уга-лышкындарыг болгаш чүтүлүгүг мангасталчак, ирөө база алып бар чыгар капита-лизмдин, мангыс мышка, чонун национал, социал болгаш экономика талалы биле даралп чурттал турар-дыр.

Амгы үгө империалисттик монополияларын буржуа куру-ну эрге-чакгыска-биле ууур-дешир деткижи турар велтеревейг апарган. Ол чорук империалисттик курунелерини тайбын хевир-леринге бердинген бодунун тода болгаш ийи утка чок туржун ошалап айтыр эргежок чугула деп бөгүн санап турар.

Социализмдин дегейи ки-жи төрөтөгөнүн чурттар эргезин дээш демиселди турар. Оон-биле кады капиталисттик чурттарда шунту депшиге күштер, Африкада, Азияда бол-гаш Латин Америкада империализмге уаг демиселди турар шунту кижилер чорун олуру.

Ук демиселге ачкылаанг со-циал тургузулгүг курунелерини тайбын кожа-хелбээ чурт-тарынын дугайында Ленинни теория шиптирлг мобили-зацияг ролду ойноп турар. Ол теория тайбын экономиктиг, политиктиг болгаш культуруг депшиге магалалды деп көрүшкөн. Тайбын чурттарын күзеп турар бугу кижилерин өрөгиди апарган.

Курунелерини тайбын кожа-хелбээ чорунун политиканы бугу уагустарга, капиталисттик дегейде-даа эң-не калбак бугу-дүктөргө иделгенди берип, угаан-сарындагы, бодомчалыг болурун кийгырып турар. Ийиди политика шунту талаларын эрге-ажыктарына таарымчалыг. Ша-ла ол Ленинни принциптер Европага аймыл чок чоруктуг болгаш кады ажилдагыланын талалы биле Хельсинкиге өрткөн Чувал хурады чылдарыг арганы берген шимчешкинини үндешини болган.

Айтырыг: В. И. Ленин капи-тализмге уаг демиселге им-тернационалчы күш болур бугу чурттарынын коммунисти-рини чакгыс зинини канчаар уага аажок улуг умур-дузанын уага-дараа ошалап айтып чо-раан. Амгы шагда коммунист-тик шимчешкине эш-хуу эки-турунун кады ажилдагыла-зынын болгаш интернационал-чы эл-эспетик каттыжышкыны: мынын умур-дузанын канчаар үнөлөп турар Силер?

Хары: Бистин-биле алырга, бугу чурттарга болгаш дин-терде, социалисттик болгаш ка-питалисттик курунелерде, сай-зырангай бугурулуш болгаш хөгжү, турар чурттарга ко-ммунисттерини чакгыс эки биле норвет коммунисттер бистере эң-не чок херек болур.

Ийичангаш бис коммунисттер-ини калдыг-даа харылаангын, калдыг-даа эш-хуу укура-жышкынынын, бөлүк чурт-тарынын тодаракканын укура-жышкынынын дегейи азы кезек кызматтар хемчээлгү ба-ла ийи талаларын сүмел-ешишкенин байырлап ка-руу турар бис. Бис бугу чурт-тарынын коммунисттерини чаа-гай согулазы болза бистерини тукталган, национал партия-ларын калдыг аарында чакгыс эки биле эл-эспетик кат-тыжышкынын быжыгларында деп көрүп, турар бис. Бо талалы-биле үндешин чүтү бол-за социализм дегейи-биле эл-эспетик каттыжышкыны болур.

(ПМА).

империалисттик курунелерини тайбын хевир-леринге бердинген бодунун тода болгаш ийи утка чок туржун ошалап айтыр эргежок чугула деп бөгүн санап турар.

Партия амдыларында демократия биле централизмдин деңизгүрүн бугу партиянын шын билири база дыка чугула бооп турар. Бо айтырыг тал-зы-биле РСДРП-нин II съездинден бээр тода Ленинни тур-руш Коммунисттик партиянын чакгыс эки биле быжыг чорун камгалаар херекке күчүлүг күш бооп келген.

Ленинизм дээрде делегейини ажилын алганынын ниити кежи, бөмбүресте делгезин, дески өрөгидини.

Бо өрөгиде чүү эң-не үнелет? Кандыг-бир чакгыс чүүлүг ачкылаар аргажок. Чүү чугула: марксизм-ленинизмдин философия бо азы оон экономиктиг өрөгиди бе? Делегейде коммунисттик шимчешкинин тактиказы биле стратегиязынын дугайында өрөгиди бе азы социализм болгаш коммунизм дугайында өрөгиди боу бе? Ленинни дээш быжыг орудууда шунту чүве бир дөмөй үнелг болгаш эргежок чугула. Ленинни өрөгиди чеке-даа хай талалыг болгаш калбак болза, үлөттинмес. Ол — тайбын, социал депшиге болгаш социализм дээш, империализмге болгаш реакцияга уаг — бугу дегейде демисел турар кижилерини шунту-тузунга чакгыс аай болгаш ниити.

Айтырыг: Бөгүнгүнүгү туржундан Силер империализм дугайында Ленинни теорияны болгаш ачкылаанг нитилел тургузулгүг курунелерини ко-жа-хелбээ чурттарынын дугайында Ленинни принциптерини канчаар көрүп турар Силер?

Хары: Бистин хүнеривисте-да империализм дугайында Ленинни теория күштүг болгаш аажок чугула бооп ар-тын турар. Империализмдин монополисттик капитализм дээш Ленинни тодаракканы база шунту ачкы үгө дүгүжү турар. Капиталисттик делегейде үлөтүлүр-даа, сан хөөде даа национал кызматтар чок корпо-рационал болгаш концернер улам-на уаг ролду ойноп турар. Оларын күжү бугу капиталисттик дегейини эконо-миктиг амдыларында база өзүп турар. Оон-биле терге-лештир, Ленинни өтүр көргө-гөн мышка, бугурулушкуну ниити байдалы биле оон бер-ичкелерини шимчешкинини хуу капиталисттик хевирини аарында чорудалар чигил-лештир турар. Ийиди болур дүшү монополисттик капита-лизмдин Ленинни айтканын шимчешкинини изилешип турар. Ол база неоклониализм уга-лышкындарыг болгаш чүтүлүгүг мангасталчак, ирөө база алып бар чыгар капита-лизмдин, мангыс мышка, чонун национал, социал болгаш экономика талалы биле даралп чурттал турар-дыр.

Амгы үгө империалисттик монополияларын буржуа куру-ну эрге-чакгыска-биле ууур-дешир деткижи турар велтеревейг апарган. Ол чорук империалисттик курунелерини тайбын хевир-леринге бердинген бодунун тода болгаш ийи утка чок туржун ошалап айтыр эргежок чугула деп бөгүн санап турар.

Социализмдин дегейи ки-жи төрөтөгөнүн чурттар эргезин дээш демиселди турар. Оон-биле кады капиталисттик чурттарда шунту депшиге күштер, Африкада, Азияда бол-гаш Латин Америкада империализмге уаг демиселди турар шунту кижилер чорун олуру.

Ук демиселге ачкылаанг со-циал тургузулгүг курунелерини тайбын кожа-хелбээ чурт-тарынын дугайында Ленинни теория шиптирлг мобили-зацияг ролду ойноп турар. Ол теория тайбын экономиктиг, политиктиг болгаш культуруг депшиге магалалды деп көрүшкөн. Тайбын чурттарын күзеп турар бугу кижилерин өрөгиди апарган.

Курунелерини тайбын кожа-хелбээ чорунун политиканы бугу уагустарга, капиталисттик дегейде-даа эң-не калбак бугу-дүктөргө иделгенди берип, угаан-сарындагы, бодомчалыг болурун кийгырып турар. Ийиди политика шунту талаларын эрге-ажыктарына таарымчалыг. Ша-ла ол Ленинни принциптер Европага аймыл чок чоруктуг болгаш кады ажилдагыланын талалы биле Хельсинкиге өрткөн Чувал хурады чылдарыг арганы берген шимчешкинини үндешини болган.

Айтырыг: В. И. Ленин капи-тализмге уаг демиселге им-тернационалчы күш болур бугу чурттарынын коммунисти-рини чакгыс зинини канчаар уага аажок улуг умур-дузанын уага-дараа ошалап айтып чо-раан. Амгы шагда коммунист-тик шимчешкине эш-хуу эки-турунун кады ажилдагыла-зынын болгаш интернационал-чы эл-эспетик каттыжышкыны: мынын умур-дузанын канчаар үнөлөп турар Силер?

Хары: Бистин-биле алырга, бугу чурттарга болгаш дин-терде, социалисттик болгаш ка-питалисттик курунелерде, сай-зырангай бугурулуш болгаш хөгжү, турар чурттарга ко-ммунисттерини чакгыс эки биле норвет коммунисттер бистере эң-не чок херек болур.

Ийичангаш бис коммунисттер-ини калдыг-даа харылаангын, калдыг-даа эш-хуу укура-жышкынынын, бөлүк чурт-тарынын тодаракканын укура-жышкынынын дегейи азы кезек кызматтар хемчээлгү ба-ла ийи талаларын сүмел-ешишкенин байырлап ка-руу турар бис. Бис бугу чурт-тарынын коммунисттерини чаа-гай согулазы болза бистерини тукталган, национал партия-ларын калдыг аарында чакгыс эки биле эл-эспетик кат-тыжышкынын быжыгларында деп көрүп, турар бис. Бо талалы-биле үндешин чүтү бол-за социализм дегейи-биле эл-эспетик каттыжышкыны болур.

(ПМА).

БӨМБҮРЗЕКТИҢ СУДАЛЫ

СЭТА БОЛГАШ ПМА: КЫСКА ДЫҢНАДЫЛАР, ТАЙЫЛЫЛАР

ОБЪЕКТИВТЕ—ВЬЕТНАМ

Бодунун хосталгазын болгаш хамаарышпас чорун чаалап алган маадырыг вьетнам улус социалисттик тургузушкуну кирген.

Чая-чаа фабрикалар болгаш заводтар чуртта туттунуп, гидроэлектростанциялар, шах-талар, хомур-лаш разрезтери ажылаага кирип турар. Кө-дээ ажил-агыны чедикшиктини хөгжүп оор. Кадкы камгала-ды, чырдымышкынын, эртеми, культурун болгаш уран чүү-дү сайырадыр дээш мында улуг кичээлгү салдынып турар.

Улус ажил-агынын бугу-ле азырларында бедик мережел-диг национал кадрларын бе-леткээр чорук калбарган.

Вьетнам Социалисттик Рес-публика чаа нитилелди тургу-зарына социалисттик кады ажилдагыланын чурттары-нын, бирги ээлчеге Совет Эвилеленин акы-дуңма дуза-зынга дайын турар.

Бөгүгү Вьетнам дээрге со-циалисттик кады ажилдагы-ланын чугула эвезоку болу-шаан, Мурнуу-Чоон Азияга тайбын догунаарынын

болгаш социализм тургуза-рынын иделгендиг өлөгөнжи алаарган.

ГДР-нин «Такраф» катты-жышкынын белекээни кор-дүртүр кранарын социалисттик Вьетнамдын ажил-ишчилери аки билерлер. Ол техника чурт-тун туагү шөлдеринге, порт-тарга болгаш мыш ажил-агынын тергини аки ажилла-тынып болурун көргүскөн.

ЧУРУКТА: чаа автокранын Ханойнун ажилчылары амыр-лар.

АДН—СЭТА-нын фотоу.

Найырал болгаш кады

ажылдажылга харылзаалары

АДЕН. (СЭТА). Чуртта де-шылгелг чуртталгаларын уаг дээш демократияг Неме-нин дайыныры сүлөзүн ки-лып турар деп, Немедини со-циалисттик партиянын ТК-зы-нын Политбюро кезигүү бол-гаш секретары Абдель Азиз Абдель Вали ИСП-нин Хадра-матт кожула организасты-нын конференцияга меде-лээн.

Немен Улус-Демократияг Республиканын социалисттик чурттар биле найыралдыг хар-ылзааларын божаннадыр дээш нугу-дугу пропаганда ол сүлөзү.

лерини туагү кезээ болуп ту-рар деп, ол чугулаан. Соци-ализм чурттары биле бугу тала-мыг харылзааларын калбар-тыр Демократияг Немедини уаг дээш демократияг чугула поли-тиказы болуп турар.

Совет Эвилелени биле бистин харылзааны хуу көлгөн туагү бистин чурттарымыстын ара-зынга найырал болгаш ажи-лаажылга дугайында ке-рөөгө бүгүн дүгүжү турар деп, Абдель Вали ошалап де-мелгээр.

ДЕЛЕГЕЙ КОМИССИЯЗЫНЫҢ

НЕГЕЛДЕЗИ

БРЮССЕЛЬ. (СЭТА-нын корр). «Мурнуу Африка Рес-публикага уаг аттесчти хай санын халлашкыныры чурттуу девисээр талалы-биле бугу чорун болгаш бүгүн эргезин каржы-биле үрөшн болуп турар. Ол халлашкы-нар болза чураттыгында дай-ын болур-дур» деп, делегей комиссиязы меделгээн. Раци-сттик эрге-чакгыраларын Афри-канын Мурнуу чүтүнде кем-буруулуз үлөгүдөгүлери и-степ, кынаар дээш ол комис-сияны тургускан.

Ол комиссия август 6-тан 13-ке чедир Ангюлаа барып чораш болгаш Мурнуу-Афри-ка Республиканын шегилерч самолёттары болгаш верто-леттары ажылап, Ангюла Улус Республиканын чамлык монуларын хай уага халлап турганын парадта конферен-циязынга дингелгэн. Мурнуу

Африканын солдаттары ол халлашкынырынын үзөшн бичини тургаларын, херэж-нерин болгаш кырганынын бестин кээргел чокка өзүртүп турганын.

Дүрүм чок бугу-биле ажил-агалан турары Намбиянын хос-тарын делегей суу, КНО-нун Бол Ассамблеяны болгаш Айнаа чок чорук чөвүлелди МАР-дан негеп турар деп, комиссия сагындырган. Ангюлаа болушкунунын барын талалы чурттарынын парадта-зы бижилерини турарын комис-сия айткан. Мурнуу-Африка Республикада расисттик эрге-чакгырагы чамлык чурттар делгип турар.

Кожазы африка чурттарга уаг дайын чорудаларын соксалыр дээш МАР-да апар-теттик бугу-чурттар, уаг ийишкынын кыллары Ба-мын Европа чурттарынын ча-ахтарында делегей комис-сияны негээн.

Ф. МУРИНИҢ ЧУГААЗЫ

ВЕНА. (СЭТА). Австриянын Коммунисттик партиясы ажил-чы чондарыг үндешини эрге-ажы дээш, реакцияга бол-гаш фашизмге уаг, демокра-тия болгаш тайбын дээш быжыг тургуштүг демиселди бооп келген болгаш болур-даа деп, Австриянын Коммунисттик пар-тиясынын Даргазы Ф. Мури меделгээн.

Фашизмге уаг калбак фрон-туну чуртка тургусканы Ав-стриянын Коммунисттик пар-тиясынын чондарыг болгаш болур деп, ол меделгээн. Нео-нацисттик организастыг болгаш оларын пропаганда-зын хөрүр дээш демиселге социалисттик, коммунист бол-гаш христианнар каттышкы

болуп турар. Чилде фашистг хуштага Австриядан боо-чеп-секти чорудуп бээр дээш пла-нын ол кужинишкынын ачында күш чок болдурун.

Фашизмге болгаш реакция-га уаг демисел делегейге ча-гырышкынын күштелдер, боо-чепсекти дүжүрүр болгаш тайбын халыктар дээш кү-жешкыны биле сырып холбалыг деп, Ф. Мури айт-кан. Тайбын камгалаарына Австрияны мышка бичип чурт-таа уаг-хуушун ийилер бол-тур. Бармын Европага, Авс-триянын чогулга, — ортум-чаккымын адролуг чаа ра-кеттарын тургузуп дугайында НАТО-нун пландарында уаг дорту-биле тодаргай чугулаа-

рыкче федералдыг чаккыг. Национал чөвүлелди болгаш чурттуу президентизм ийил-гип дур бис деп, Ф. Мури чу-гаалаан.

Европага ракетка болгаш өс-ке-даа шерг чөвүлелди тала-зы-биле бир ден аймак чок тургаларга үндешкэн. Боо-чепсекти кыздар сорулга-биле чугулажышкынын кылды-рынга белегин Совет Эвилели меделгээн деп, Австриянын Коммунисттик Даргазы ме-делгээн. Совет Эвилели кыг-лаа кыжылган турар, оон найгылы чок тайбын поли-тиказы Европанын үжөө чыг-ларын тургузууда тайбын байдалга турарында шиптир-лг илгип берген.

ШЫҢҢЫ

ШҮГҮМЧҮЛЭЭН

НЬЮ-ИОРК. (СЭТА). Илл-нойс штатта сенгула мурну-нун аян-чорудат чоруп тур-гаш АКШ-тын президентини албан-дугаага хамаарышпа-тар калгалады. Дж. Андерсон Ак бакынын амгы эген Дж. Картерин болгаш республи-канын партиданы оон чаржа-лашкыны Р. Рейганин тургуш-тоддарын шыгын шүгүм-чүлөөн. Оон меделгелерин «Вашингтон пост» солун бугу сенгула кампаниязынын дү-гузунда эң чиги дээш меде-лелер болду» деп алаан.

Андерсонун сестери-биле алырга, «Ак бакыне мындап турар Рейган 50 чылдарга бе-зин таарышпас турган кижн» болуп турар. «Рейган харын 20 чылдарга таарып болур хире турган-дыр» деп, хама-рышпас кандидат толоуп чу-галлаан. Президент Картерге хамаарыштыр Андерсонун меделгээни-биле алырга, «Картерин чедип алган кар-ачыг чүвөн чүл дээрде, чуртта экономиканын куду-лашкынын оон планан чет-тигини болур, мындыг болур дооста оон ол планм черде дөштүг болган».

Картерин болгаш Рейган-нын сенгула мурнууну пла-формаларын агрессий алап-тористтик тадаларын ошалап меделгээн. Ак бакынын ажилдап кылган чаа страте-гияны Андерсон дыка буруу шапкан. Ол стратегия адролуг дайында тикелп болур аргалыг дээр хозуу бодолорун ба-рымдаалар турар. Мөөн бола-лым-биле алырга, ол хозуу илеге Картер шынал-да бугу-реп турар хире деп, ол чу-галлаан.

Шегип күчүтүүн талалы-биле Совет Эвилелин ашкан турганын чедип алып дээр Рейганин угадымышкынын Андерсон боо-чепсекти ядара бугурун менгелдеринге уга-лган политика кылдыр то-дарткан. Бол партияларын ийи кандидатка чүвөнни ужу-рун үргөлдик адролуг дайын-че апар чыдар-дыр деп ол чу-галлаан.

Хамаарышпас кандидатты ийилгү туржу ол ийи кол буржуаз партияларын кайы-бирөөн дээш ачкылап чан-чыккан «сигуучуларын» чам-лыкын бодунун талалыче халлашкында бээр чалаас-тыр дээш демократияг болгаш рес-публиканын партияларын ууруучулар каржып, аймыкызын турар.

Америк-иран харылзааларга

хамаарыштыр

ВАШИНГТОН. (СЭТА). Шинюнар деп саяаш, иран эрге-чакгыраларын туагү ал-ганы америк дипломаттары дүргөн хостарын негези ча-гааны АКШ-тын күрүнө секре-тары Маски Иранын чаа пре-мьер-министри М. Раджаке-руткан деп, курапараманти-нин төлөзүлгөш дингелгэн. АКШ-тын конгресс шак мындг пегелдеген моон мурнуна Иранын чаа парламентизмин депутаттарына база кылган турган.

ТЕГЕРАН. (СЭТА). Иран-америк чорудуу чогум

чылдагыны АКШ-тын Теге-ранда элчин черин эжелеп ал-ганына эвес, а иран улуска хамаарыштыр Вашингтонун кем-буруулуг политиказында деп, парламентини чугулаа-жыг көрүгүнө кирген харын-ны төлөзүлгөш дингелгэн.

Иранын дүжүрүк ке-м-буруулуг хааныга политик-тик хоргалашкыны АКШ-ка бергени-биле холбарып иран-нын килеңизшиктини илере-шиктини кылдыр америк «шпюн узакын» эжелеп алганы болуп турар деп, ол докумен-тале меделгээн. Ханын чогум деп апарганы байкталары

дир эгидер дугайында Иран-ны негеделерин халыктары туттурган америка дипломат-тарыг сазын-чолуа шиптир-лэринге чугула чылдагыны бо-дурун мыда бижээ.

АКШ-тын Иранга кылган хай санын үлөгүдөгүлери дугу-лаарын болгаш чогур харым-ны бээрни депутаттар америк администрациядан негеп турар. Иранга уаг чепсекти на-тервенцияны Вашингтонун амгы үгө белекелеп турары кыгма-даа чакыт эвес деп, ол документте дингелгэн.

«Кыдат хананың» ындында

„Маоисчи чырыдышкынын“ үре-түннели

Кыдаттын ууруткучу ажил-дарына үр чылдарда ажил-дап келген «ганьбу» (кадр

